

Na osnovu člana 54. stav 4. Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", broj 36/09),
Ministar životne sredine i prostornog planiranja donosi

Pravilnik o postupanju sa otpadom koji sadrži azbest

*Pravilnik je objavljen u "Službenom glasniku RS", br.
75/2010 od 20.10.2010. godine.*

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuju se način pakovanja, kriterijumi, uslovi i način konačnog odlaganja otpada koji sadrži azbest i druge mere za sprečavanje raznošenja azbestnih vlakana i prašine u životnoj sredini.

Član 2.

Odredbe ovog pravilnika odnose se na otpadni sirovi azbest, odnosno otpad koji sadrži azbest.

Lista otpada koji sadrži azbest data je u prilogu koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Član 3.

Izrazi upotrebljeni u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

1) *azbest* obuhvata sledeće vlaknaste silikate:

- krokidolit (plavi azbest),
- aktinolit,
- antofilit,
- krizotil (beli azbest),
- amozit (smeđi azbest),
- tremolit;

2) *otpad koji sadrži azbest* (u daljem tekstu: azbestni otpad) jeste otpadni sirovi azbest i svaka materija ili predmet koji sadrži azbest i azbestna vlakna, kao i azbestna prašina nastala emisijom azbesta u vazduh kod obrade azbesta ili materija, materijala i proizvoda koji sadrže azbest, a koje vlasnik odbacuje, namerava ili mora odbaciti;

3) *površinsko očvršćivanje* jeste postupak vezivanja azbestnih vlakana na površini materijala slojem veziva koje veže azbestna vlakna u čvrsto vezanom azbestnom otpadu, ili vezivom koje sprečava oslobađanje azbestnih vlakana u životnu sredinu slabo vezanog azbestnog otpada;

4) *rad sa proizvodima* koji sadrže azbest obuhvata aktivnosti kod kojih je moguće oslobađanje azbesta u životnu sredinu, osim aktivnosti upotrebe azbesta iz tačke 3) ovog člana;

5) *sirovi azbest* jeste proizvod dobijen primarnim drobljenjem azbestne rude;

6) *slabo vezani azbestni otpad* jeste azbestni otpad specifične mase manje od 1000 kg/m³;

7) *solidifikacija azbestnog otpada* jeste postupak u kojem se azbestna prašina, otpadni sirovi azbest ili slabo vezani azbestni otpad homogeno mešaju sa cementom ili drugim hidrauličkim vezivom i sa njim vežu tako da se postigne pritisna čvrstoća od najmanje 10 N/mm² i spreči oslobađanje azbestnih vlakana u životnu sredinu;

8) *upotreba azbesta* obuhvata aktivnosti koje uključuju rukovanje sirovim azbestom u količini većoj od 100 kg godišnje i koje se odnose na:

(1) proizvodnju sirove azbestne rude, osim procesa koji su u direktnoj vezi sa kopanjem rude, i/ili

(2) proizvodnju proizvoda koji sadrže azbest, i to:

- azbestni cement ili proizvodi od azbestnog cementa,
- azbestni frikcionni proizvodi,
- azbestni filteri,
- azbestni tekstil,
- azbestni papir i karton,
- azbestni zaptivači,
- azbestni ambalažni materijali,
- azbestni materijal za ojačanja,
- azbestne podne obloge,
- azbestna punila;

9) *uništavanje azbestnih vlakana* jeste postupak hemijskog, termičkog ili mehaničkog tretmana azbestnog otpada usled kojeg iz azbesta nastaju druga jedinjenja ili minerali ili azbest izgubi svoju vlaknastu strukturu;

10) *čvrsto vezani azbestni otpad* jeste azbestni otpad specifične mase veće od 1000 kg/m³.

Član 4.

Proizvod koji sadrži azbest podleže redovnom merenju emisije u vazduh, odnosno ispuštanja tečnosti iz postrojenja u skladu sa zakonom.

Na postrojenja koja u proizvodnji koriste azbest primenjuju se mere i granične vrednosti utvrđene posebnim propisom o graničnim vrednostima emisija u vazduh, odnosno ispuštanja u vodu, uz primenu najboljih dostupnih tehnika, utvrđenih dozvolom u skladu sa zakonom.

Član 5.

U proizvodnji proizvoda koji sadrži azbest obezbeđuje se tretman svih otpadnih tečnosti koje nastaju kao posledica procesa proizvodnje do nivoa sadržaja azbesta u koncentraciji manjoj od propisanih graničnih vrednosti za ispuštanje u recipijent.

Ako otpadne tečnosti, nastale u toku čišćenja i održavanja postrojenja, sadrže azbest u koncentraciji manjoj od propisanih graničnih vrednosti, dozvoljeno je njihovo ispuštanje u recipijent u skladu sa posebnim propisom.

Član 6.

U obavljanju aktivnosti sa proizvodima koji sadrže azbest preduzimaju se sve potrebne mere za sprečavanje zagađivanja životne sredine azbestnim vlaknima ili prašinom koji su nastali obavljanjem tih aktivnosti.

Proizvodnja proizvoda koji sadrži azbest i tretman proizvoda koji sadrži azbest vrše se u skladu sa planom uklanjanja azbesta ili materijala koji sadrže azbest iz građevinskih objekata, konstrukcija ili uređaja, koji sadrži naročito:

1) aktivnosti kojima se u najvećoj mogućoj meri obezbeđuje odstranjivanje azbesta ili materijala koji sadrže azbest pre nego što se pristupi uklanjanju građevinskih objekata, konstrukcije ili uređaja;

2) mere zaštite zdravlja i bezbednosti zaposlenih, kao i obavezu upotrebe posebne zaštitne opreme u skladu sa propisima o zaštiti na radu.

Član 7.

Mere za sprečavanje raznošenja azbestnih vlakana i prašine u životnu sredinu preduzimaju se pri sakupljanju, transportu, skladištenju, tretmanu ili odlaganju azbestnog otpada.

Sakupljanje, transport, skladištenje, tretman i konačno odlaganje azbestnog otpada vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom.

Kretanje azbestnog otpada prati dokument o kretanju opasnog otpada, u skladu sa posebnim propisom.

Član 8.

Azbestni otpad se pakuje pre transporta tako da se spreči raznošenje azbestnih vlakana i prašine u životnu sredinu.

Azbestni otpad se pre odlaganja tretira postupcima površinskog očvršćivanja ili solidifikacije ili uništavanjem azbestnih vlakana, tako da se spreči raznošenje azbestnih vlakana i prašine u životnu sredinu.

Transport azbestnog otpada do mesta odlaganja vrši se bez pretovara.

Kontejneri ili ambalaža za pakovanje azbestnog otpada moraju biti vidljivo označeni, u skladu sa propisima kojima se uređuje prevoz opasnih materija.

Slabo vezani azbestni otpad pakuje se u odgovarajuću nepropusnu ambalažu.

Skladištenje azbestnog otpada sprovodi se na način da se spreči raznošenje azbestnih vlakana i prašine u životnu sredinu.

Član 9.

Azbestni otpad se pre odlaganja pakuje i prekriva na način da se izbegne raznošenje azbestnih vlakana i prašine u vazduh ili izlivanja tečnosti koje sadrže azbestna vlakna.

Konačno odlaganje otpada koji sadrži azbest vrši se pod kontrolisanim uslovima (podzemno skladištenje u rudnicima, na deponiju i drugo), u skladu sa posebnim propisom.

Član 10.

Azbestni otpad odlaže se na deponiju pod uslovima i na način da:

1) bude odložen u posebne kasete, vidljivo označene i namenjene odlaganju azbestnog otpada, odvojeno od ostalog otpada na deponiji;

2) dnevno prekrivanje bude vršeno na način da se tokom prekrivanja spreči oslobađanje azbestnih vlakana u životnu sredinu;

3) nakon zatvaranja kasete gde je odložen azbestni otpad, budu zabranjene bilo kakve dodatne aktivnosti (otvaranje kasete, kopanje, bušenje i drugo) kako bi se sprečilo oslobađanje azbestnih vlakana i prašine u životnu sredinu.

Azbestni otpad odlaže se na deponiju, bez prethodne analize eluata u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom i posebnim propisom, ako:

1) ne sadrži druge opasne materije, osim čvrsto vezanog azbesta;

2) obuhvata građevinski otpad koji sadrži čvrsto vezani azbest i ostali čvrsto vezani azbestni otpad.

Ako na deponiji ne postoji izgrađena posebna kasete za odlaganje azbestnog otpada, azbestni otpad

do konačnog odlaganja, skladišti se u radnom prostoru deponije kako bi se sprečilo raznošenje azbestnih vlakana u životnu sredinu.

Član 11.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Broj 110-00-00073/2010-01

U Beogradu, 8. oktobra 2010. godine

Ministar,

dr **Oliver Dulić**, s.r.

PRILOG

LISTA OTPADA KOJI SADRŽI AZBEST

1. Čvrsto vezani azbestni otpad - građevinski otpad koji sadrži azbest i pretežno neorganske materije:

1) Azbestnocementni proizvodi:

- a) ravne ili talasaste ploče velikog formata,
- b) fasadne i krovne ploče malog formata,
- v) azbestno cementna galanterija (posude za rastinje itd.),
- g) cevi za visoko i niskogradnju,
- d) cevi za navodnjavanje i odvodnjavanje;

2) Azbestnocementna prašina i azbestnocementni mulj - prašina i mulj iz obrade azbestcementa;

3) Kočione obloge i pločice koje sadrže azbest i drugi čvrsti neorganski otpad koji sadrži azbest:

- a) kočione obloge i pločice za vozila i industrijsku upotrebu,
- b) obloge sklopova;

4) Otpad koji sadrži azbest obrađen metodama očvršćavanja:

- a) azbest nanešen brizganjem i/ili navlačenjem otvrdnut neorganskim vezivom,
- b) obrađene lake građevinske ploče, vatrostalne ploče i ploče za zaštitu od požara,
- v) obrađeni azbestni papiri i kartoni,
- g) drugi obrađeni slabo vezani otpad koji sadrži azbest poput azbestnih traka i tkanina.

2. Čvrsto vezani azbestni otpad - građevinski otpad koji sadrži pretežno organske materije nastao u postupcima prerade azbesta:

1) Materijali zagađeni azbestnim vlaknima:

a) konstrukcioni elementi i uređaji koji se koriste kod uklanjanja materijala koji sadrže slabo vezani azbest,

- b) podne obloge, tekstil, zavese,
- v) folije,
- g) izolacioni materijali,
- d) radna zaštitna odeća;

2) Građevinski hemijski proizvodi koji sadrže azbest:

- a) kitovi za spajanje, površinski kitovi,

- b) punila i zalivne mase,
- v) zaptivne mase,
- g) plastične mase i lepkovi,
- d) boje;

3) Drugi otpad koji sadrži azbest sa pretežno organskim materijama:

- a) podne obloge,
- b) kiselo otporne posude,

4) Otpadni azbest očvršćen neorganskim vezivima;

3. Slabo vezani azbestni otpad - izolacioni materijali koji sadrže azbest:

1) Otpad koji sadrži azbest nastao pri rekonstrukciji ili održavanju delova građevinskih objekata ili uređaja;

2) Prašina koja sadrži azbest, azbestna prašina i azbestni mulj:

- a) čestice prašine iz filterskih uređaja,
- b) sirovi azbest nastao u toku prerade azbesta,
- v) slabo-vezani materijali koji sadrže azbest iz uređaja i građevinskih elemenata,

g) azbestni mulj nastao pri prečišćavanju otpadnih voda ili rušenju građevinskih objekata i uređaja koje sadrže slabo vezani azbest;

3) Lake ploče koje sadrže azbest:

- a) lake građevinske ploče,
- b) vatrostalne ploče,
- v) ploče za zaštitu od požara;

4) Tekstil i filterski materijali koji sadrže azbest:

- a) trake, savitljive cevi, tkanine, odeća za zaštitu od visokih temperatura,
- b) azbestne ploče i zaptivači,
- v) azbestni papir i karton.